

Enxufar

J. Leonardo Giménez

Un amic em preguntà, fa unes quantes setmanes, com podria dir “enxufar”, “enxufats”, “enxufe” i derivats, sense gastar eixes formes, perquè està fent un article sobre l’“enxufisme” i no vol utilitzar termes que no siguen normatius, i “endollar”, “endollats” i “endollisme” no li fan el pes, perquè no s’han utilitzat en el sentit que ell vol donar al seu article, és a dir, ‘ocupació pública remunerada o càrrec obtinguts per recomanació, per amiguisme o per influència política’.

Altres solucions com “recomanació”, “recomanar”, “tindre padrins”, “apadrinats” o “col·locats” tampoc li acaben d’agradar. Li recorde que la coalició Compromís, passant de dogmes normatius, va utilitzar l’eslògan “Desenxufa’ls” en les passades eleccions generals. També li invoque autoritats lingüístiques que han proposat l’ús del verb “enxufar”, especialment en els mitjans de comunicació, en sentit figurat, i que també té entrada pròpia en el *Diccionari català-valencià-balear*, així com en l’*Ésadir.cat*, que també inclou “enxufe”.

Però no queda convençut d’eixa solució, perquè, per a ell, tot allò que no tinga la benedicció expressa del sant ofici lingüístic (IEC) no és mereixedor d’anar en lletra impresa. Li agrada l’alternativa, que també li apunte, d’usar el despectiu terme “amiguisme”, però l’advertisc que a vore com s’apanya amb el corresponent verb, “amigar” o “amistançar”, i sobretot com qualifica les persones beneficiàries de tal pràctica, perquè si als enxufats els conceptua com a “amigats” o “amigades”, els haurà atribuït una condició que res té a vore, en principi, amb l’“enxufisme” que vol denunciar, a més de causar-los problemes familiars ben greus.

La beateria normativista i estreta té eixes coses, que la fidelitat al dogma pot restar capacitat expressiva. I això degueren pensar tant els autors del DCVB com acreditats lingüistes com Emili Casanova (“Elements per a una proposta lèxica”, dins *La llengua als mitjans de comunicació*, IIFV, 1987) i Toni Mollà (*La llengua dels mitjans de comunicació*, Bromera, 1990), entre altres, perquè al costat del bonic i genuí “endollar” proposaren, segurament en sentit figurat, la forma “enxufar”. En el DCVB s’explica: ‘Format modernament en català i en espanyol, probablement damunt un radical xuf-, onomatopeia del soroll que fa un objecte en introduir-se dins un altre’. És a dir, per als autors de la nostra joia lexicogràfica, “enxufar” és una creació paral·lela en castellà i en valencià, sense atribuir-li, necessàriament, la condició de castellanisme ni barbarisme.

Article publicat en el *Levante-EMV* divendres 14 de desembre de 2012